

Оксана ЧЕРЕШНЮК

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет

Тетяна ЛЕСЬКІВ

магістр
кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

КОНТРОЛЬ СТАНУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Докорінні зміни національної економіки, направлені на піднесення ринкової економіки держави та появу нових видів господарських відносин між господарюючими суб'єктами беззаперечно створюють необхідність удосконалення інформаційного забезпечення з метою прийняття дієвих управлінських рішень, які ґрунтуються на системі облікової інформації. Вихід української економіки на світову арену економічних відносин за принципами партнерства зумовлює поглиблених досліджень теоретичного, методологічного та практичного характеру, спрямованих на забезпечення докорінного підвищення економічної ефективності [4, с. 1067]. Вирішенню цих завдань значною мірою сприяє правильне вираження і вчасне одержання менеджерами й керівниками підприємства достовірної інформації, наданої фінансовою звітністю. Тому ці умови актуалізують дослідження сутності фінансової звітності та її складу і призначення.

На основі бухгалтерської облікової інформації приймаються управлінські рішення зовнішніх та внутрішніх користувачів. Його результатом є фінансова звітність, яка відображає стан та результати господарської діяльності підприємства.

Узагальнюючи твердження про фінансову звітність як економічну категорію можна зазначити, що склад звітності та її структура сформувалися на основі історичного узагальнення інформаційних запитів користувачів інформації. Звітні форми набули зручного табличного вигляду та відповідають на безліч запитання власників, інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених осіб точними та достовірними даними.

Згідно нормативного регулювання фінансова звітність в Україні за національними стандартами ведення обліку складається з 6 форм для усіх підприємств, та з 2 форм при спрощеному веденні обліку. Міжнародні стандарти передбачають дещо інші форми звітування. У таблиці 1 представлено склад та структур фінансової звітності в залежності від розмірів підприємств та обраної системи ведення обліку.

Таблиця 1

Склад та структура фінансової звітності в Україні

Комплектація фінансової звітності згідно міжнародних та національних стандартів				
МСБО 1	МСФЗ для малих і середніх підприємств	НП(С)БО 1	НП(С)БО 25	НП(С)БО 25
Повна звітність	Фінансова звітність малого та мікропідприємств а	Повна звітність	Фінансова звітність малого підприємства	Фінансова звітність мікропідприємства
Складають великі підприємства	Складають малі та мікропідприємств а	Складають обов'язково середні підприємства, малі й	Складають малі підприємства	Складають мікропідприємства

**Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
17 грудня 2021 року, м. Тернопіль**

		мікропідприємства тільки за власним бажанням		
Звіт про фінансовий стан	Звіт про фінансовий стан	Баланс (Звіт про фінансовий стан) Форма № 1	Баланс Форма № 1-м	Баланс Форма № 1-мс
Звіт про сукупний дохід (або Звіт про прибутки та збитки, Звіт про Звіт про інший сукупний дохід)	Звіт про сукупний дохід (або Звіт про прибутки та збитки, Звіт про Звіт про інший сукупний дохід)	Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) Форма № 2	Звіт про фінансові результати Форма № 2-м	Звіт про фінансові результати Форма № 2-мс
Звіт про рух грошових коштів	Звіт про рух грошових коштів	Звіт про рух грошових коштів Форма № 3	-	-
Звіт про власний капітал	Звіт про власний капітал	Звіт про власний капітал Форма № 4	-	-
Примітки (з деталізацією)	Примітки (з деталізацією)	Примітки до фінансової звітності	-	-
-	-	Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами»	-	-

При складанні фінансової звітності підприємства не повинні заповнювати всі рядки фінансової звітності, а проставляють закреслення в тих рядках, де не було індикаторів. Підприємства можуть самостійно визначати склад статей, щодо яких розкривається інформація, проте самі додавати рядки звітності у стандартизованих формах не можна.

Фінансова звітність по суті спрямована на відображення фінансового стану, грошових потоків, сукупних результатів діяльності. Варто відзначити, що саме завдяки йому формується ділова репутація компанії. При цьому основою для висновків про гудвіл має бути інформація, що міститься в його фінансовій звітності та проаналізована сертифікованими дослідницькими (аналітичними) центрами, уповноваженими на проведення ринкових досліджень. Фінансова звітність у цьому має бути засобом набуття ділової репутації [1, с. 5].

Звітність суб'єктів господарювання становить завершальну сходинку облікової системи, яка підсумовує та систематизує інформацію про діяльність підприємства зокрема та на основі узагальнення – економіки загалом. Така інформація потрібна зацікавленим сторонам для прийняття рішень стосовно підприємства. Структура і склад звітності в Україні залежить, від розмірів підприємства, його облікової системи, зацікавлених сторін у інформації, нормативно-правового регулювання, штатного складу облікового персоналу та ін. Підприємства усіх форм власності складають статистичну, фінансову й податкову звітність.

Фінансова звітність вітчизняних підприємств є надійним та достовірним джерелом інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства, адже її склад, зміст та структура є чітко регламентованою на законодавчому вітчизняному та міжнародних рівнях. Українські підприємства в залежності від особливостей ведення діяльності можуть складати звітність за національними та міжнародними стандартами. Також на склад та структуру звітності впливають розмір підприємства. Це обумовлено тим, що контрагенти великих підприємств, малих та середніх мають різні інформаційні потреби. На основі класифікації інформації отриманої із звітності вони приймають важливі рішення.

Список використаних джерел:

1. Аніщенко Г. Ю. Трансформація мети і призначення фінансової звітності у сучасних умовах. Вісник, 2019. Вип. № 2 (40). С. 3–6.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджене наказом Мінфіну від 07.02.2013 № 73.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000, № 39.
4. Черешнюк О. М. Звітність підприємств цукрової промисловості про інноваційну діяльність. Глобальні та національні проблеми економіки, 2015. Вип. 4. С. 1066–1069.

Марія ШЕСТЕРНЯК

кандидат економічних наук
доцент кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет

Валентина ЛИСИЧЕНКО

студентка 4 курсу
кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
Тернопіль, Україна

АУДИТОРСЬКИЙ РИЗИК ТА ШЛЯХИ ЙОГО МІНІМІЗАЦІЇ

Кожен господарюючий суб'єкт під час своєї діяльності чимось ризикує, фінансовим станом, здоров'ям працівників, власною репутацією, яка здобувається важкою та наполегливою працею, іншими втратами, зумовленими специфікою тих чи інших явищ природи і видів діяльності людського суспільства. Якщо ж розглядати діяльність аудитора, то завжди є ризик того, що при проведенні аудиту може бути надано необ'єктивний звіт і деякі помилки можуть бути не виявлені.

Будь-яке підприємство у процесі своєї діяльності формує чималу кількість фінансової документації, яка має бути ретельно перевірена. Достовірність цієї інформації є однією з головних запорок висновку аудитора, який чітко висвітлюватиме усю діяльність фірми у відповідності до фактичного стану підприємства. Ризик того, що інформація не відповідає стандартам оформлення та документування завжди існує. Через це аудитор, ще на початку своєї співпраці з клієнтом, повинен оцінити усі ризики з якими він може стикнутися під час своєї діяльності.

Проблемні питання аудиторського ризику висвітлювали у своїх працях як зарубіжні, так і українські науковці, зокрема: Е.А. Арене, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, А.Г. Загородній, Р.О. Костирко, М.Р. Лучко, Л.М. Пилипенко, М.С. Пушкар, Дж.К. Лоббек, Дж. Робертсон та